

ΠΛΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ Θ'.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ

1881

ΤΕΥΧ. Α Β Γ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΒΙΛΑΙΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΔΕΛΒΕΡΓΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἐπειδὴ καὶ ἐν ἄλλαις ἀττικαῖς ἐφημερίσιν ἀνεγράφησαν τὰ τοῦ Ἰουβι-
λαίου τοῦ ἐν Ἀιδελβέργῃ πανεπιστημίου, ἡμεῖς ἀρκούμεθα νὰ σταχυολογή-
σωμεν ἐκ τῶν τέως ὑφ' ἡμῶν ἀνεγνωσμένων περὶ τῆς ἐορτῆς αὐτῆς ὅ,τι πα-
ρέμεινεν ἀδημοσίευτον. Καὶ δὴ ἐκτιθέμεθα πρῶτον τὰ τῆς δευτέρας ἐορτασί-
μου ἡμέρας (ἦτοι τῆς 3ης Αὐγούστου ε. ε. κατὰ τὴν νέαν χρονολογίαν), ὅτε
κατὰ τὸ ἐκ Θεοῦ ἀρχεσθαι τῇ 9ῃ π. μ. ἐνεκαινίσθησαν αἱ τοῦ περὶ οὗ ὁ
λόγος πανεπιστημίου ἐορταὶ διὰ πανηγυρικῆς ἱερουργίας, ἐν ἧ ὁ πανεπιστη-
μιακὸς ἱεροκῆρυξ καθηγητῆς διδάκτωρ Βασσερμᾶννος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χω-
ρίου τοῦ 80 ψαλμοῦ «ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου, Κύριε, ὡς ἡμέρα ἡ
ἐχθῆς, ἥτις διῆλθε καὶ φυλακὴ ἐν νυκτὶ» ἐξετύλιξε τὴν ιδέαν πῶς ἐνθεν μὲν ἡ
ἡμέρα αὕτη διὰ συγκινητικωτάτου τρόπου ἀφυπνίζει τὴν συνείδησιν τοῦ ἐφη-
μέρου αὐτῆς καὶ μικροπρεποῦς, ἐνθεν δὲ ὀφείλει σπουδαίως νὰ ἐπιδράσῃ ὡς

ἐκ τῆς ἐννοίας περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου μόνον, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐστὶ συνεργάτις τοῦ αἰωνίου, κερδαίνει ἀξίαν. Ἀριστοτεχνικῶς δὲ διεξηγῆναι ὑμνωδία ἐξύψωσαν τὴν πανηγυρικὴν διάθεσιν. Ἐκ τοῦ ναοῦ λοιπὸν οἱ ἐπίτιμοι ξένοι (1) καὶ τὸ ἀκαδημαϊκὸν σωματεῖον μετέβησαν εἰς τὸ πανεπιστήμιον πρὸς ὑποδεξίωσιν τῶν ἐπιτροπῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν, ὅπερ ἀναντιλέκτως ἀπετέλεσε τὴν σοβαρωτάτην καὶ τὰ μάλιστα ἰδεώδη ἐορτὴν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Λαμπρὰ ὁμήγυρις συνηθροίσθη, ἐν ἣ ἠριθμοῦντο οὐκ εὐάριθμοι ἄνδρες, οὓς καὶ αἱ ἐπερχόμεναι γενεαὶ θὰ συγκαταλέγωσιν εἰς τὰς φωτεινοτάτας λυχνίας τῆς ἐπιστήμης. Ἄπαντες οὗτοι ἔσπευσαν ἐκ συμπάσης τῆς Γερμανίας, ἐκ μικροῦ δεῖν ἀπάσης τῆς Εὐρώπης καὶ μάλιστα ἐκεῖθεν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἵνα διὰ τῆς ἰδίας συμμετοχῆς καὶ τῶν συγχαρητικῶν προσφωνήσεων ἀνομολογήσωσι τὴν ἐνότητα τῆς ἐπιστήμης, τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ὑπέροχον αὐτῆς ἐντολήν. Ἄνὰ μέσον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ σωματείου ἐξήστραπτον ὁ πρύτανις μέγας δούξ, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ξεναγούμενων ὁ πρίγκιψ διάδοχος τοῦ γερμανικοῦ κράτους καὶ παραπλεύρως αὐτοῦ ἡ ἀρχιδούκισσα, εἶτα οἱ ἀντιπρόσωποι τοσούτων ἀρχῶν καὶ συλλόγων τῶν ἀπανταχοῦ Γερμανῶν καὶ πάντες οὗτοι ζῶντες μάρτυρες τούτου «πῶς δῆλον ὅτι ἡ ἐπιστήμη κατὰ τὴν Γερμανίαν διατελεῖ ἐν στενωτάτῃ ἀναφορᾷ καὶ συνδέσμῳ πρὸς τὸν βίον τοῦ λαοῦ καὶ πρὸς τὸν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀναπτυσσόμενον ὀργανισμόν». Ὅθεν ὁ μέγας δούξ ὡς πρύτανις (2) ἐν πρώτοις μὲν προσηγόρευσε τοὺς παρόντας, εἶτα ὁ λόγος ἐστράφη ἐν συνόψει εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ πανεπιστημίου, ἐξετίμησε δῆλα δὴ μετὰ μεγάλης ὑπολήψεως τὴν δραστικότητα αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ κατέληξεν εἰς ἐνθέρμους συγχαρητικὰς εὐχὰς καὶ εἰς τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐνδελεχοῦς εὐμενείας καὶ προνοίας ὡς ἐκ τοῦ πρυτάνεως. Συνάμα ἐνεχείρισεν ὁ μέγας δούξ τῷ ἀντιπρυτάνει αὐλικῶ συμβούλῳ Βέκκερ χρυσοῦν μετάλλιον μετ' ἀλύσεως ὡς διακριτικὸν σημεῖον τοῦ ἀξιωματος τοῦ πότε ἀντιπρυτάνεως. Μετὰ δὲ τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν τοῦ βραβείως τῶν καλῶν ἡγεμόνος ἐγερθεὶς ὁ ἱπποτικὸς τὴν μορφήν πρίγκιψ διάδοχος τοῦ γερμανικοῦ κράτους ἐξύμνησε τὸ πανεπιστήμιον κατ' ἐξοχὴν ὡς τροφὸν τῆς ἐθνικῆς ιδέας καὶ συνέστησε τὴν πλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτῷ προωρισμένων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν προβλημάτων ἔτι φλογερώτερον, ὅσῳ μάλ-

(1) = ξεναγούμενοι.

(2) Γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἐν Γερμανίᾳ οἱ βασιλεῖς εἰσὶ τετιμημένοι διὰ τῆς προσωνομίας τοῦ πρυτάνεως, ὁ δὲ κυρίως πρύτανις καλεῖται ἀντιπρύτανις.

λον, προσεπιλέγει ὁ δαφνοστεφής πρίγκιψ, δυνάμεθα νὰ χαίρωμεν ἐπὶ τῇ πολιτικῇ παλιγγενεσίᾳ τῆς πατρίδος. Ἐπὶ τοῖς δυσὶ τούτοις λόγοις, οἵτινες ἐνεποίησαν βαθεῖαν τὴν ἐντύπωσιν, ὁ ἀντιπρύτανης ἐκφράσας ἐγκαρδίους εὐχαριστίας ἐπεβεβαίωσε τὴν ἱερὰν ὑπόσχεσιν πίστεως καὶ ἀμεταπτώτου ἀφοσιώσεως. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' ἀπεσταλμένος Ἑρρίκος Στεφενσών, ὑπάλληλος ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Οὐατικανοῦ ἐκδηλώσας ἰταλιστὶ τὰς συγχαρητικὰς ἐκείνου εὐχὰς ἐνεχείρισεν ἅμα τὸν ἐντυπον καταλόγον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Παλατινάτου, ἐφ' ὅσον τυγχάνει συντεταγμένος. Ὁ Πάπας οὗτος ἅμ' ἀναβὰς ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ ἀγίου Πέτρου περὶ πλείστου ποιούμενος τὸ χρήσιμον τῶν βιβλιοθηκῶν διέταξε τὴν σύνταξιν καταλόγου τῆς ἐν Οὐατικανῷ βιβλιοθήκης. Τὸ ἔργον λοιπὸν ἤρξατο ἀπὸ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Παλατινάτου, (1) ἥτις κατὰ τὴν εἰς Ῥώμην ἀποκομιδὴν αὐτῆς (ἔτει 1623) ἠρίθμει 432 ἑλληνικὰ χειρόγραφα, 1956 λατινικά, 289 ἑβραϊκά, 848 γερμανικά, κ' εὐάριθμα γαλλικὰ χειρόγραφα τὰ πάντα 3542, ἐν οἷς ὁμως δὲν περιλαμβάνονται παντελῶς τὰ οὐπω ἀκριβέστερον γνωστὰ ἀραβικὰ καὶ τουρκικὰ χειρόγραφα. Ἐκ τῶν χειρογράφων αὐτῶν 26 ἑλληνικὰ καὶ 12 λατινικά, ὡς γνωστόν, διὰ Παρισίων μετεκομίσθησαν πάλιν εἰς Ἀϊδελβέργην καὶ ὁ Πάπας Πῖος ὁ Ζ' κατὰ παράκλησιν τοῦ πανεπιστημίου τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει 1816 προσέθηκε τοὺς 848 γερμανικοὺς κώδικας. Τοῦ καταλόγου λοιπὸν τούτου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Παλατινάτου προήχθη εἰς φῶς ὑπὸ τοῦ προειρημένου Ἑρρίκου Στεφενσών τοῦ πρεσβυτέρου ἔτει 1885 εἰς τόμος περιέχων τὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα, εἶτα τὸ ἀ. μέρος τοῦ καταλόγου τῶν λατινικῶν (ἀπὸ τοῦ ἀριθμ. 1-921) ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Στεφενσών τοῦ νεωτέρου καὶ ὑπὸ τοῦ Δε-Ῥώσση. Καὶ ἐν ᾧ ἐκ τῶν δημοσιεύσεων αὐτῶν ἀκριβέστατα γινώσκομεν τὰ οὐσιωδῶς γνωστὰ ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ χειρόγραφα, στερούμεθα ἀτυχῶς εἰδήσεων περὶ τῶν ἀποκομισθέντων ἐντύπων βιβλίων, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὑπερβαίνει τὰ πεντακισχίλια, ἤτοι μόνον ἐκλογὴ ἐξ ὑπερβαλλόντως μεγάλης συλλογῆς. (2) Ὅθεν κατὰ προτροπὴν ἐκ Βάδεν τὴν

(1) Τουτέστι τῆς Ἀϊδελβέργης ἄτε ταύτης τὸ πάλαι ἀνηκούσης εἰς τὴν ἐκλεκτορίαν τοῦ Παλατινάτου.

(2) Ἐκ τῶν ἐντύπων, ἅτινα ἦσαν ἀπειροπληθῆ καὶ τὸ μείζον μέρος διπλᾶ τριπλᾶ καὶ πλεονάκις ἑκατονταπλάσια ἐποίησάμην ἐκλογὴν, λέγει ὁ τὴν ἐλέγξιν ἐντεταλμένος ἀποστολικὸς ἀπεσταλμένος Λέων Ἀλλάτιος (πρβ. Bähr ἐν τοῖς Heidelberg Jahrbücher 1872. Τὰ δὲ ὑπολειφθέντα

ἀρχὴν σχοῦσαν ὁ νῦν Πάπας Λέων ΙΓ' διέταξεν ὅπως καὶ τὰ ἔντυπα ἔργα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Παλατινάτου καταλογοποιηθῶσιν, ἣν ἐργασίαν ἀναλαβὼν ὁ προμνησθεὶς Ἑρρίκος Στεφενσὼν ὁ νεώτερος ἤγαγεν εἰς πέρας. Καὶ δὴ ὁ μὲν α'. τόμος καταγράφει 40 ἑβραϊκὰ καὶ ἀνατολικὰ καὶ 1650 λατινικὰ ἔντυπα, ὁ δὲ β'. 1940 γερμανικὰ ἔργα, ὧν τὸ κυριωδέστερον μέρος ἀναφέρεται εἰς τὴν θεολογικὴν καὶ φιλολογικὴν σφαῖραν . . . Ἀλλὰ νῦν μετὰ τὴν ἀπαραίτητον αὐτὴν παρέκθεσιν ἐπανιόντες εἰς τὸ ἐξ οὐ λόγος ὠρμήθη λέγομεν ὅτι ὁ ἀντιπρῦτανις ἐξῆρεν ὅτι τὸ προσφερόμενον δῶρον ὑπὸ τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Πάπα διεγείρει μὲν ἀλγεινάς ἀναμνήσεις, πλὴν ἀλλ' ὅμως ὅτι οἱ καιροὶ ἐκεῖνοι παρήλθον καὶ ὡς ἐλπίζει εἰς τὸν Θεὸν οὐδέποτε θὰ ἐπανέλθωσι τοιοῦτοι δύσποτμοὶ ἐνιαυτοί.—Ἐπονται μετὰ ταῦτα αἱ συγχαρητικαὶ εὐχαὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ μεγάλου δουκάτου ἐκδηλωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Νοκκίου, προσενεγκόντος σύναμα καὶ μεγαλοπρεπὲς δῶρον, δῆλον ὅτι φωτογραφικὸν ἀπείκασμα τοῦ ποτὲ μὲν ἐν Ἀϊδελβέργῃ, νῦν δ' ἐν Παρισίοις ὑπάρχοντος Μανεσσίου χειρογράφου ᾠσμάτων. Μετὰ τὸν εἰρημένον ὑπουργὸν ἢ ἐν Βάδεν ἀντιπροσωπεῖα διὰ τοῦ συμβούλου τῆς ἐπικρατείας Λάμεϋ συνήσθη τῷ ἑορτάζοντι πανεπιστημίῳ μνήμων τῶν ιδεωδῶν καρπῶν καὶ αὐτοδικαίως ἐμνήσθη τῶν ὑλικῶν δαπανῶν, ἃς ἡ μικρὰ χώρα Βάδεν ἄσμενος προσφέρει ὑπὲρ τῶν τριῶν ἀνωτάτων παιδευτηρίων (ἐννοεῖ δῆλον ὅτι τὰ δύο πανεπιστήμια Φραιβούργης καὶ Ἀϊδελβέργης καὶ τὸ ἐν Καρλοσρούῃ πολυτεχνεῖον).

Καὶ τὰ μὲν συγχαρητήρια τῶν ἐπιστημονικῶν σωματείων ἐν τῷ γερμανικῷ κράτει καὶ ἐν χώραις, ἐν αἷς λαλεῖται ἡ γερμανικὴ, διὰ βραχυτάτων ἐξέφρασεν ὁ αὐλικὸς σύμβουλος Ἐδουάρδος Τζέλλερ, συμπεριλαβὼν καὶ τὸ Βερολῖνον. καὶ ὀρμώμενος ἀπὸ τῆς ιδέας τῆς ἐνότητος τῆς ἐπιστήμης, ὅπως αὕτη κατεδηλώθη ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἀϊδελβέργης. Μετὰ δὲ τὸ βραχὺ συγχαρητικὸν προσφώνημα παρὰ τοῦ ἡδελφωμένου πανεπιστημίου τῆς Φραιβούργης διηρμήνευσε τὰς συγχαρητικὰς εὐχὰς ἀπάντων τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πανεπιστημίῳ καὶ ἀκαδημειῶν ὁ διδάκτωρ Ἰούλιος Τζέλλερ καθηγητῆς ἐν τῷ Ἰνστιτούτῳ τῆς Γαλλίας (institut de France). Μᾶλλον δι' εὐφυολογίας ἢ διὰ λόγου αὐστηρῶς διεσχηματισμένου, ᾗξεν ὅπως προσφυστάτα συνδέσῃ τὴν ἐξαριθμησιν τῶν πολυαριθμῶν ἐντολέων.

βιβλία ὡς ἐκ τῆς ἐκπορθήσεως τότε τῆς πόλεως (Ἀϊδελβέργης) ὑπὸ τῶν Γάλλων ἔτι 1689 καὶ 1693 συγκατεστράφησαν.

Ἦρξατο λοιπὸν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τουτέστιν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς *la plus ancienne université, l'université de l'humanité*,¹ εἶτα, ὡς εἰκός, ἐτράπη ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ παραχρῆμα εἰς τοὺς τόγες νῦν καὶ πρῶτιστά δι' ἐσωτερικούς λόγους ὀνομαστέους Παρισίους, οἵτινες ὡς πνευματικὴ τροφὸς τοῦ ἐν Ἀϊδελβέργῃ πανεπιστημίου ἐν τῇ νῦν ἑορτῇ κέκτωνται ἰδιαίτερα δικαιώματα. Καὶ προῖων ἐν τῷ λόγῳ ὁ ρήτωρ εὑρίσκειν ὅτε μὲν ἐγγυτέρας, ὅτε δὲ διὰ λεπτῆς ἀστειολογίας ἀποκατασταθείσας σχέσεις ὅπως ἐκ τῆς περιόδου ταύτης ἀνά τὸν πεπολιτισμένον κόσμον προσφέρηται συγχαρητικὰς αὐτοῦ εὐχὰς τῷ ἑορτάζοντι τὸ ἰουβιλαῖον πανεπιστημίου. Μετὰ δὲ τὴν περάτωσιν τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐμεστῶθησαν αἱ τράπεζαι πολυαριθμῶν ἐντέχνως διεσκευασμένων ἐπιγραμμάτων καὶ συγχαρητικῶν συγγραμμάτων, ἃς ἐναπέθεσαν οἱ καθ' ἕκαστον ἀντιπρόσωποι.

Παρὰ τοὺς προμνημονευθέντας ὠμίλησεν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ὁ δήμαρχος διδ. Βίλκενς ὁ ἐξ ὀνόματος τῆς πόλεως Ἀϊδελβέργης προσενεγκὼν τῷ πανεπιστημίου καλλιτεχνικώτατα ἐξεργασμένην μαρμάρινον πρότομὴν τοῦ μεγάλου δουκός, μεθ' ὃν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ προϊστάμενός τοῦ ἀνωτέρου ἐκκλησ. συμβουλίου φὸν Στοιίσερ καὶ ἐν ὀνόματι τῶν γυμνασίων τοῦ Βάδεν ὁ γυμνασιάρχης Φρύχε. Εἶτα ἔπονται ἄλλαι προσφοραὶ παρὰ τῆς πόλεως Βάδεν, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἀρχείου φὸν Βέχ (ἀμφότεραι πανηγυρικαὶ συγγραφαὶ) καὶ δῶρημα ἄλλο τῆς ἐν Βάδεν ἱστορικῆς ἐπιτροπείας. Ὁ δὲ καθηγητὴς διδ. Βεχάγκελ ἀντιπρόσωπος τοῦ γυμνασίου Μανείμου (1) ἀνέγνω συγχαρητικὸν ἐπίγραμμα ὁμιλητῶν ποτὲ τοῦ ἑορτάζοντος ἀνωτάτου παιδευτηρίου καὶ παρέδωκε χορήγημα ἐξ ἀγαθοεργίας ἐκ μαρκῶν 2200, ὧν ὁ τόκος μέλλει νὰ χρησιμεύῃ εἰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας πανεπιστημιακῶν καθηγητῶν. Ἐν ὀνόματι πάλιν τῶν ποτὲ φοιτητῶν (δηλ. τοῦ ἐν Ἀϊδελβέργῃ πανεπιστημίου) ἐξ Ἑλβετίας, οἵτινες διεκόσμησαν τὸ δωμάτιον τῆς συγκλήτου διὰ μεγαλοπρεπεστάτων ἐπίπλων, ὠμίλησεν ὁ τῆς διαίτης δικαστῆς Μόρελ. Παρεκτός τούτου καὶ ὁ ἡγέτης τῆς ἐν Τρανσυλβανίᾳ εὐαγγελικῆς ἐκκλησίας διεδήλωσεν ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆδε τὸν στενὸν σύνδεσμον πρὸς τὴν Γερμανίαν ὡς τροφὸν τῆς ἐκκλησ. ἐπιστήμης. Ἐν τέλει ὁ ἐκκλησ. σύμβουλος Καθηγ. διδ. Γάσσιος ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας τοῦ πανεπιστημίου ἐπὶ ταῖς δαψιλῶς προσενεχθείσαις δωρεαῖς καὶ ἰσαῦθις εὐχαριστίας περιεῖχε καὶ τὸ ἐξαρθρὸν ἐπαίσθημα τοῦ θάρρους καὶ τῆς διὰ τὸ μέλλον πεποιθήσεως ἢ ὑστάτη

(1) πόλις τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν παρὰ τὸν Ῥήνον.

ὁμιλία τοῦ ἀντιπρυτάνεως Βέκκερ. Εἰς μουσικὴν, ὡς δὴ εἴθισται ἐπὶ τοιούτων ἑορτῶν, κατέληξεν ἡ δαψιλεστάτων πνευματικῶν θεμάτων πληρωθεῖσα πανηγυρίς, ἧς οὐδεὶς τῶν συμμετασχόντων ἔσεται ἐπιλήσμων ποτέ. (Ἔπεται φωταψίας περιγραφή δι' ἠλεκτρικοῦ καὶ βεγγαλικοῦ φωτός, ἐν ᾧ ὑπὸ τοὺς γλυκυφθόγγους ἤχους τῆς μουσικῆς οἱ ξεναγούμενοι ἐθεῶντο τὰ πυροτεχνήματα⁽¹⁾ καὶ ἡ ἐσπέρα αὕτη ἐπελαμπρύνθη ὡς ἐκ τῆς παρουσίας τῆς οἰκογενείας τοῦ μεγάλου δουκὸς καὶ τοῦ πρίγκιπος διαδόχου τῆς Γερμανίας, οἵτινες ἐν τῷ μεγάλῳ τῆς διαίτης, τῷ διεσκευασμένῳ εἰς ἵπποτικὴν αἴθουσαν ἐπεσκέψαντο τοὺς ἐπιτίμους ξένους τοὺς κυρίους ἀκαδημαϊκοὺς μετὰ τῶν ἑαυτῶν κυριῶν καὶ ἀπῆλθον ζωηρῶς ἐπευφημούμενοι).

Τῇ δὲ 4ῃ Αὐγούστου περὶ τὴν θην π. μ. ὥραν τὸ ἀκαδημαϊκὸν σωματεῖον μετὰ τῶν διαφόρων ἐπιτροπειῶν καὶ τῶν ἐπιτίμων ξένων ἐν πανηγυρικῇ πομπῇ ἐκ τοῦ πανεπιστημίου μετέβησαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅπου μετὰ τοὺς λιγυφθόγγους ἤχους τοῦ Ἀλληλούϊα τοῦ Χάϊδελ ὁ αὐλικὸς σύμβουλος Κουνο-Φίσχερ καθηγητῆς ἀπήγγειλε τὸν πανηγυρικὸν λόγον, οὗ θέμα ἐγένετο οὐσιωδῶς ἡ ἱστορία τοῦ πανεπιστημίου κατὰ τὰς διαφόρους αὐτοῦ περιόδους. Καὶ ἡ μὲν ἀπαγγελία διήρκεσε τρεῖς ὥρας, μελωδία δὲ τοῦ Μενδελσῶνος ἐπεσφράγισαν τὸ τέλος. Μετὰ μεσημβρίαν δ' ἐγένετο τὸ ὑπερλαμπρον πανηγυρικὸν συμπόσιον ἐν τῷ Μουσείῳ, ὅπου παρεκάθησαν πεντάκωσοι καὶ ὅπου ἀπηγγέλθησαν ἐπιτραπέζιοι προσλαλιαὶ ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς (προπιόντος ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ πάλιν τοῦ πρίγκηπος διαδόχου τοῦ γερμανικοῦ κράτους φιλοτησίαν προπιόντος τῷ μεγάλῳ δουκί). Διαφερόντως δὲ συνεκίνησε τοὺς συνδαιτυμόνας τὸ μέρος τῆς προσφωνήσεως τοῦ πρίγκηπος, ἐν ᾧ ἐμνήσθη ἀρχαίων ἡμερῶν τῆς νεότητος καὶ τῶν ἐλπίδων μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου Γερμανίας. Μετέπειτα ὁ κόμης Βερλίχιγγεν προπιῶν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονικῆς οἰκογενείας μετὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ μεγάλου δουκὸς τοῦ σκέποντος καὶ προβιβάζοντος τὴν παιδείαν ἐν τῇ χώρᾳ ὀρθοτονεῖ διὰ φλογερωτάτου τρόπου τὰς ἀξιομίσθους ὑπηρεσίας τοῦ ἐν Ἀϊδελβέργῃ πανεπιστημίου (ὃ ἐπονομάζεται τοῦ Ῥουπέρτου-Καρόλου) καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐπιστήμην, μετ' ἀναφορᾶς εἰς τοὺς ἀναρίθμους ἀντιπροσώπους τῆς ἀλλοδαπῆς ἅμα δὲ καὶ σὺν τῇ εὐχῇ, καθ' ἣν ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ συνήφθη δεσμὸς διαρκουῆς φιλίας ὑπὲρ κοινοπραγίας ἐπ' ἀγαθῷ τῶν

(1) Τὰ πυροτεχνήματα ταῦτα καέντα ἐπὶ τῆς γεφύρας τῆς πόλεως καὶ τοῦ ποταμοῦ Νέκαρ παρίστανον στολίσκον πλοίων καὶ γόνδυλας ἐνετικὰς κλπ.

λαῶν. Μετὰ ταῦτα ἔγειναν καὶ ἄλλαι συμποτικάι προσφωνήσεις, οἷον παρὰ τοῦ ἀντιπρυτάνεως, τοῦ δημάρχου, τοῦ ὑπουργοῦ Νικκίου (ὃν προεμνημονεύσαμεν) καὶ λοιπῶν. Τῇ δὲ ἑσπέρᾳ κατὰ τὰ παρὰ Γερμανοῖς μάλιστα φοιτηταῖς ἐπικρατοῦντα ἔθιμα ἅπαν τὸ σωματεῖον τῶν σπουδαστῶν (ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους) ἐτίμησαν τὸν ἀντιπρύτανιν διὰ λαμπαδηφορίας.—Κατὰ δὲ τὴν 5ην Αὐγούστου (ἐπ' ἴσης περὶ τὴν 9ην π. μ. ὥραν ἐν τῷ προειρημένῳ ναῶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐτελέσθη ἡ ἀνάρρησις τῶν ἐπιτίμων διδασκτόρων (ἧς προηγήθησαν ἡ ἀπαγγελία τοῦ μεγάλου Ἀλληλούια τοῦ Κλοπστόκ καὶ μουσικαὶ συνθέσεις τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὠδείου). Καὶ ὁ μὲν λοιπὸν ἀντιπρύτανις προεισηγήσατο, οἱ δὲ κοσμήτορες μετὰ συντόμου ἀποφθέγματος ἀνήγγελλον τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιτίμων διδασκτόρων, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀνέρχεται εἰς 50. Σημειωτέον ὅτι εἰς τοὺς ἐπιτίμους αὐτοὺς διδάκτορας δικαίως συγκαταλέγεται καὶ ὁ τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' ἀντιπρόσωπος (οὗ ἐποιησάμεθα μνήμην ἐν τῇ προηγουμένῃ διατριβῇ) Ἑρρίκος Στεφενσὼν ὁ νεώτερος, ὁ ἐμβριθέστατος οὗτος γνώστης καὶ ἐπεξεργαστὴς τῆς ῥωμαϊκῆς ἐπιγραφικῆς καὶ τοπογραφίας καὶ τῆς κλασικῆς καὶ χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας. Ἐκ δὲ τῆς ἐν τέλει ψαλείσης δοξολογίας ἡ ὅλη ἑορτὴ προσέλαβε σπουδαιότερον χαρακτῆρα. Μετέπειτα ἐν ταῖς μ. μ. ὥραις δι' ἐκτάκτου ἀμαξοστοιχίας οἱ ξεναγούμενοι, αἱ ἐπιτροπαὶ καὶ τὸ ἀκαδημαϊκὸν σωματεῖον μετέβησαν εἰς Καρλοσρούην, ὅπου ὑπεδέξαντο αὐτοὺς ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὁ μέγας δούξ τῆς μεγάλης δουκίσσης καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ παραδείσου προσήνεγκον πλουσιόπλοχα ἀναψυκτικὰ ποτὰ καὶ πέμματα. Ἡ δὲ 6η Αὐγούστου τελευταῖον καθήδυνε τοὺς πανηγυριστὰς διὰ τῆς μεγάλης ἱστορικῆς πομπῆς, ἧς τὸ σχέδιον ὀφείλεται τῷ πνευματῶδει ζωγράφῳ καθηγητῇ Χῶφ (ἐν Καρλοσρούῃ). Ἐνώπιον δῆλον ὅτι ἀναρίθμων θεατῶν προεξάρχοντος τοῦ ὠραίου φύλου καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐνοηθείσῃ ὑπὸ αἰθρίας ἐξετυλίχθη ἐντὸς τριῶν ὥρῶν (ἀπὸ 9-12 π. μ.) τὸ ἐξῆς μεγαλοπρεπὲς θέαμα. Παρεστάθησαν δῆλα δὴ αἱ τέσσαρες ἑκατονταετηρίδες τοῦ πανεπιστημίου διὰ πλειόνων τῶν 10 ἐν μέρει πάνυ ἐκτεταμένων συμπλεγμάτων καὶ ὁμῶς μέχρι τῶν καθ' ἕκαστα ὑπὸ ἱστορικὴν καὶ τεχνικὴν ἔποψιν ἀληθῶν τοῦτο μὲν ἀπομιμήσεις τῆς πραγματικότητος τοῦτο δὲ ἀλληγορικαὶ ἐκδοχαί, ἅμα δὲ καὶ ὅλη κλίμαξ τερπνῶν εἰκόνων, ζοφερωτέρων αἰσθητῶν ποιήσεων τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου... Ἐληξε δὲ ἡ ἐπιτερπῆς αὕτη πομπὴ ἐν τῇ πανηγυρικῇ στοᾷ, ἐνθα οἱ συμμετασχόντες διέμειναν ἔτι ἱκανὴν ὥραν. — Ἐν δὲ τῇ ἑσπέρᾳ οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι τρόφιμοι τοῦ πανεπιστημίου συνηθροίσθησαν ἐν τῇ εἰρημένῃ πανηγυρικῇ στοᾷ πρὸς

κοινήν ἐστίασιν (Konmmers συμπόσιον σπουδαστῶν) ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους.— Ἡ ἐπιούσα ἡμέρα 7η Αὐγούστου κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα καθωρίσθη εἰς ἐκδρομάς. Ἐν σιγῇ δὲ παρατρέχοντες τὰς λοιπὰς διαχύσεις ἐπιλέγομεν ὅτι ὑπερβάλλον ὑπῆρξεν ὁ ἀριθμὸς τῶν κυρίως πανηγυρικῶν συγγραφῶν καὶ ἄλλων ἐπὶ τῇ νῦν εὐχαίρια δωρηθέντων βιβλίων, εἰς ἃ τάσσονται καὶ ποιήσεις, μουσικαὶ συνθέσεις καὶ ἔργα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν. Οἱ τέως δωρηταὶ ἀριθμοῦνται εἰς 130. Ἐξέχον δ' ὑπὲρ πάντα τὰ δωρήματα κρίνεται τὸ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ μεγάλου δουκάτου Βάδεν προσενεχθὲν (οὐ ἐμνήσθημεν καὶ ἐν τῇ α'. διατριβῇ) «τὸ μεγαλοπρεπὲς ἅμα καὶ βαρυτίμητον φωτογράφημα τοῦ ποτὲ τῆς Ἀιδελβέργης χειρογράφου ἄσμάτων, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μανέσιον χειρόγραφον». Τοῦτο ἔτει μὲν 1607 προσεκτήσατο ἡ Ἀιδελβέργη ἐξ Ἑλβετίας διὰ τὸν ἐκλέκτορα Φρειδερίκον δ'. ἄλλ' ἐν τῷ τριακονταετῆ πολέμῳ κατὰ τέως οὐχὶ τέλειον διασαφηνισθέντα τρόπον μετεκομίσθη εἰς Παρισίους... Γενναιόδωροι δ' ἐν τοῖς μάλιστα ἀνεδείχθησάν καὶ οἱ κατὰ τὴν Γερμανίαν βιβλιοπῶλαι δωροφορήσαντες καὶ χειρόγραφα οὐ τῆς τυχούσης ἀξίας. Μετὰ ταῦτα μνημονευτέαι καὶ αἱ συγχαρητικαὶ συγγραφαί, (ὧν ἐν μέρει ἐποιησάμεθα μνήμην ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει) πανεπιστημίων καὶ γυμνασίων διαφόρων, τὰ ἐπιγράμματα καὶ τὰ συγχαρητικὰ γράμματα ἀκαδημειῶν, ὧν τὴν κορωνίδα ἀποτελεῖ τὸ ἐπὶ χαλκίνης πλακὸς συγχαρητικὸν ἐπίγραμμα τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου, λατινιστὶ ἐκπεπονημένον (ἀνάμφισθητήτως προῖον τοῦ καλάμου τοῦ περικλεοῦς Μόμσεν).

Ὁ δὲ νοῦς τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματός ἐστιν ὅδε «τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Ρουπέρτου-Καρόλου, τῷ ἐπὶ ἀρχαιότητι καὶ χάριτι περιβλέπτῳ, τῷ ὑπὲρ τῶν γραμμάτων δημοσίᾳ πρωταγωνιστήσαντι ἐν Γερμανίᾳ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀκμάζοντι, τῷ ἀδιασειστώ ἐρύματι τῆς εὐαγγελικῆς ὁμολογίας, τῷ ἀμυνομένῳ ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ γερμανικῆς ἐνότητος κτλ. εἰς ὃ οἱ μὲν παῖδες εὐέλπιδες ἐνατενίζουσιν, οἱ δὲ νέοι φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ οἱ πρεσβῦται ἀναμιμνήσκονται, τῷ πανεπιστημίῳ τούτῳ τὸν ε'. αἰῶνα τῆς ἰδίας ἰδρύσεως ἐορτάζοντι (τῇ 3ῃ Αὐγ. 1886), εὐοίωνον εὐτυχῇ εὔχονται αὐτῷ σὶ τοῦ ἀδελφοῦ νεαροῦ πανεπιστημίου τοῦ Φρειδερίκου-Γουλιέλμου τοῦ ἐν Βερολίνῳ ὅτε πρύτανις καὶ ἡ ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος».

Οὕτω δὴ ἔληξεν ἐν πάσῃ θυμηδίᾳ ἡ ἀκαδημαϊκὴ αὕτη ἐορτὴ, ἧς ἐνάμιλλος ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις οὐδέποτε ἐπετελέσθη ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐν Χαλκίδι κατὰ Ὀκτώβριον ἀρξάμενον, 1886.

N. ΠΕΤΡΗΣ.